

REFERAT

PowerLabDK styrekomite møde nr. 12

26. nov 2014
PLDK-SK-0061-v1-Re
LLLO

Tilstede

Anders Troi (AT) - DTU Diplom
Claus Madsen (CMA) - ABB A/S
Claus Møller (CMØ) - Siemens A/S
Jacob Østergaard (JOE) - Center for El og Energi (CEE), DTU Elektro
Joachim Holbøll (JH) - Center for El og Energi (CEE), DTU Elektro
Jørgen S. Christensen (JSC) - Dansk Energi
Kristian Stubkjær (KRS) - DTU Elektro
Peter Høm (PH) - NKT Cables A/S
Preben Jørgensen (PJ) - HOFOR
Torben Glar Nielsen (TGN) - Energinet.dk
Lea L. Lohse (LLLO) - Center for El og Energi (CEE), DTU Elektro

Fraværende

Anders Quitzau (AQ) – IBM ApS
Ole Schou Mortensen (OSM) - Østkraft
Troels Stybe Sørensen (TRS) - DONG Energy

Dato

18. november 2014, kl. 10.00 - 12.30

Sted

DTU Elektro, Kongens Lyngby

PowerLabDK styrekomitémøde nr. 12

Inden mødet gav Pierre Pinson et indlæg om The importance of probabilistic forecasting for renewable energy integration. Indlægget afledte flere meget interessante drøftelser.

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Referat fra forrige møde
3. Punkt til drøftelse: Salgsindsats til understøttelse af industriens behov for test og demonstration
4. Punkt til kommentering: Budget for 2015, herunder prisliste for PowerLabDK ydelser
5. Punkt til orientering: Nyt fra konsortiepartnerne
6. Punkt til orientering: PowerLabDK investeringer (fase 2)
7. Punkt til beslutning: Fastlæggelse af kommende møder
8. Eventuelt

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt uden tilføjelser.

2. Referat fra forrige møde

Referatet er godkendt af PowerLabDK's styrekomité per e-mail. Der fremkom ikke yderligere kommentarer på mødet.

3. Punkt til drøftelse: Salgsindsats til understøttelse af industriens behov for test og demonstration

Medlemmerne kom bl.a. med følgende forslag til understøttelsen af salgsindsatsen i forhold til industriens behov for test og demonstrationer:

- Udvikling af PowerLabDK til at kunne bidrage yderligere til at samtænke el, gas og varme (fx via case på Bornholm)
- Energibærer i samspil med nye energitjenester
- Levering af data til indsigt i og optimering af energisystemer, der kan tilvejebringe nye services
- Beregninger af kommende behov til styring og regulering af net, herunder de indgående teknologier.
- Næste generation af styring og prissignaler
- Nye udviklinger ved synkronmaskiner
- Bidrage via ESCO til bedre styr på energiforbruget
- Demonstrationer der efterviser fleksibilitets indvirkning på net, fx ændringer i netbelastning ved styring af slutforbruger
- Udbygning af belastningsmodeller der tager højde for fleksibilitet i nettet.
- Besparelser i produktionen gennem standardiseringer og rammeaftaler
- Demonstrationer af samkøring af fjernvarmesystemer
- Adressering af datasikkerhed – cyber security og privatcy

- HVDC-teknologi

Styrekomiteen var enig om, at PowerLabDK ikke er og ikke skal være en certificeret testfacilitet. PowerLabDK's styrke ligger i at levere omkostningseffektive indikative målinger eller pre-tests til industrien samt understøtte komplette systemeksperimenter.

Sekretariatet spurgte til styrekomiteens opfattelse af deres underleverandørers behov for test og demonstration. Flere medlemmer oplyste at deres underleverandører ofte er større end deres respektive virksomheder, og det er en fordel at deres produkter har gennemgået akkrediteringer. Der kan dog være et kundepotentiale i forbindelse med produktudviklinger, der sker i samarbejde mellem styrekomiteens medlemmer og deres samarbejdspartnere.

Aktion: Lea Lohse udsender en oversigt over de test og demonstrationsmuligheder som PowerLabDK tilbyder.

4. Punkt til kommentering: Budget for 2015, herunder prisliste for PowerLabDK ydelser

Styrekomiteen blev forelagt PowerLabDK's budget for 2015 som afledte flere drøftelser. Budgettet blev taget til efterretning. Da styrekomiteen ikke har et økonomisk ansvar skal budgettet ikke formelt godkendes af styrekomiteen.

Sekretariatet bad om styrekomiteens kommentarer på prisniveau for PowerLabDK's ydelser. Her blev der fremlagt et priseksempel for test udført i High Voltage Lab. Styrekomiteen havde ikke umiddelbart kommentarer til prisniveauet. Det blev aftalt, at prislisten og det illustrative eksempel genudsendes til kommentering med input fra styrekomitéens organisationer.

5. Punkt til orientering: Nyt fra konsortiepartnerne

Styrekomiteen blev orienteret om større udviklinger blandt konsortiepartnerne med relevans for PowerLabDK.

DTU Diplom: DTU Diplom er i gang med omlægning af økonomi og organisationen. Der er kommet nye midler til Højeffektlaboratorium, hvor der skal ske en udbygning af udtagstavler samt etableres ekstra busbars og DC busbarssystem.

DTU Elektro: DTU Elektro har modtaget en bevilling på 55 mio. kr. fra Grundforskningsfonden til det biomekaniske område. Projektet omfatter forskning i kontraststoffers egenskaber efter hyperpolarisering. Det nye byggeri til Hearing systems står næsten færdigt. Der er etableret et Spin Out, Nordic Power converter, som indbefatter strømforsyninger til mindre enheder fx LED og andre sparepærer.

CEE: Der er stort aktivitetsniveau på to store projekter. 1) EcoGrid – der gennemføres p.t. dataanalyse på demand respons og den udviklede markedsmodel, som demonstreres på Bornholm. Der er indsamlet ca. 10 TB data. 2) iPower – live demo af end-to-end Smart Grid løsning. CEE arbejder endvidere på et Nordisk call, hvor bl.a. det norske Statnett forsøges tiltrukket. Der har været afholdt COTEVOS workshop om elbilsinteroperability, hvilket har givet en del nye jobansøgere. Sidst men ikke mindst har CEE og PowerLabDK haft besøg af nobelprismodtager og tidligere US Secretary og Energy Steven Chu i selskab med vicedirektøren for US Climate Foundation.

Østkraft: Østkraft har igangsat en forundersøgelse af muligheden for ombygning til 100 % biomasse på blok 6. Der lægges en massiv indsats på information til unge om fremtidens energisystem. Ca. 350 elever fra campus har deltaget; primært fra folkeskolen igennem aktiviteter i villa smart samt foredrag. Østkraft har i samarbejde med andre udarbejdet konceptet "Food and Energy tours", hvilket er en kobling mellem biomasseudnyttelse til energiproduktion og kobling til fødevarer. Der planlægges 30-40 tours afholdt i 2015. Østkraft har følgende projekter i pipeline – deltager som underleverandør i projektet Smart Grids II (Wide Area Power Quality Propagation) og der arbejdes sammen med CEE om et nyt EcoGrid projekt.

6. Punkt til orientering: PowerLabDK investeringer (fase 2)

Styrekomiteén blev orienteret om i udviklingen i PowerLabDK fase 2 investeringerne. Bygningen med de nye laboratorier og undervisningsfaciliteter er i fuld fremdrift, hvor tidsplanen overholdes.

- Proces med rådgiver for kommende investeringer i udstyr og infrastruktur er fortsat igangværende.
- Der er blevet tilført Unilab midler som investeres i PowerLabDK faciliteterne på Risø.
- Der er en igangværende proces vedr. bestyknings af undervisningsfaciliteter og opholdsarealer til de studerende. Det samlede ønskeprojekt har et budget på ca. 10 mio. kr. DTU's basisfinansiering er på 4 mio. kr. og DTU Elektro derfor søger fonde for en ekstern finansiering på 6 mio. kr. JOE efterspurgte eventuelle ideer til finansieringskilder i form af fonde mv.

Status for investeringer blev taget til efterretning.

7. Punkt til beslutning: Datoer og punkter for næste møder

De kommende møder:

- Møde nr. 13 afholdes d. 3. februar 2015 kl. 13-16 hos DONG Energy, Gentofte.
- Møde nr. 14 afholdes d. 20. maj 2015 kl. 10-13 hos NKT Cables' Udstillingscenter i Brøndby

- Møde nr. 15. afholdes d. 18. sep. Kl. 10-13 hos HOFOR i Ørestaden
- Møde nr. 16. afholdes d. 10. nov. kl. 10-13 hos DTU Diplom, Ballerup campus

8. Eventuelt

Intet under eventuelt.